

Katechéza pre podnikateľov

Mariánska hora, Levoča, 18.9.2026

Drahí bratia a sestry, milí podnikatelia, živnostníci, priatelia, som veľmi rád, že sme sa dnes stretli práve tu, na Mariánskej hore. Mohli sme sa stretnúť v konferenčnej sále, v hoteli, alebo na inom mieste, kde by sme si vymenili skúsenosti, názory a kontakty. Aj to by malo svoj význam. Ale my sme dnes prišli sem ako pútnici. A tým vlastne hneď na začiatku hovoríme niečo veľmi dôležité: že v našom živote a v našej práci existujú veci, ktoré nechceme riešiť iba vlastnými silami.

Ešte stále vo mne doznieva návšteva pána kardinála Grzegorza Ryša z Krakova. Vo svojej homílii v Poprade v utorok 15. septembra na sviatok Sedembolestnej Panny Márie vyslovil myšlienku, ktorá ma veľmi oslovila. Pod Ježišovým krížom stála aj biologická matka apoštola Jána. A predsa Ježiš hovorí svojej Matke Márii: „Žena, hľa, tvoj syn,“ a učeníkovi: „Hľa, tvoja matka.“ Mohli by sme sa pýtať: prečo? Ved' Ján mal svoju vlastnú matku. Prečo ho Ježiš zveruje Márii? Nie preto, že by jeho matka zlyhala. Nie preto, že by jej láska nestačila. Ale preto, že existujú chvíle a situácie, cez ktoré nás ani ten najbližší človek nedokáže úplne previesť. Sú chvíle, keď už nestačí ľudská skúsenosť či dobrá rada. Sú situácie, keď potrebujeme pomoc zhora.

A myslím si, že práve preto ste dnes prišli sem. Je prirodzené, že sa podnikatelia spájajú. Potrebujú si vymieňať skúsenosti, poradiť sa. To všetko je dobré. Ľudská blízkosť je dar. Spoločenstvo človeka nesie. Ale dnešná púť nám pripomína ešte niečo viac: Božia milosť je niečo, čo nijaká ľudská pomoc nedokáže nahradiť. Sú chvíle, keď si človek položí otázku: Pane, ktorou cestou mám ísť? Ako mám rozhodnúť tak, aby som nestratil nielen peniaze, ale predovšetkým seba, svoje svedomie, svoju rodinu, pokoj srdca?

Možno niekto z vás dnes prišiel na túto horu práve s takouto otázkou. Možno s obavou, či bude mať o niekoľko mesiacov prácu pre všetkých ľudí, ktorí sú naňho odkázaní. Možno s konfliktom. Možno iba s jednoduchou túžbou povedať Bohu: Pane, ďakujem ti za všetko, čo si mi zveril, ale prosím, pomôž mi to nie byť správne. Preto sme tu pri Panne Márii. Nie preto, aby nás zbavila zodpovednosti. Ale preto, aby nás priviedla k svojmu Synovi. Mohli by sme dnes povedať veľmi jednoducho: Mária, sú veci, cez ktoré sa sami nevieme dostať. Sú bremená, ktoré už nevládžeme niesť iba vlastnou silou. Preved' nás nimi a prived' nás bližšie ku Kristovi.

Keď už sme pri tejto otázke, položme si ďalšiu: čo vlastne Boh zveruje človeku, ktorý podniká? Podnikanie sa totiž veľmi ľahko zúži iba na ekonomiku. Na čísla, obrat, náklady, zisk, investície, pracovné miesta. To všetko k podnikaniu patrí. Ale kresťanský pohľad ide ešte hlbšie. Pýta sa: čo mi Boh zveril cez moju prácu? Komu mám tým, čo viem, čo vlastným a čo dokážem vytvoriť, poslúžiť?

Podnikanie je skutočnou službou. Kresťanský podnikateľ sa nepýta iba: „Čo môžem dosiahnuť?“ Pýta sa aj: „Komu môžem tým, čo mi Boh zveril, poslúžiť?“ A možno ešte hlbšie: „Akým človekom sa pri tom všetkom stávam?“ Lebo aj podnikanie človeka formuje. Môže z neho urobiť človeka vďačného, veľkorysého, zodpovedného a múdreho. Ale môže ho tiež postupne naučiť, že všetko sa dá prepočítať na peniaze, že každý vzťah je obchod a každý človek prostriedok. Práve preto kresťan potrebuje stále vracat' svoje podnikanie pred Boha a pýtať sa: Pane, to, čo budujem, bude zároveň aj mňa? A akého človeka zo mňa robí? Podnikateľ môže večer zatvoriť kanceláriu, pozrieť si výsledky a povedať: „Dnes sa nám darilo.“ Ale kresťan má odvahu položiť si ešte jednu otázku: „Darilo sa nám dnes aj byť dobrými ľuďmi?“ Pretože dobrý výsledok a dobré svedomie nemusia byť vždy to isté.

A práve tu sa dostávame k tlaku, ktorý podnikateľ nesie a ktorý často nikto nevidí. Koľko rozhodnutí musí človek urobiť, koľko neistoty niesť, koľkokrát musí riskovať vlastné peniaze, koľkokrát nevie, čo prinesie ďalší mesiac. Preto vám dnes chcem povedať jednu vetu veľmi jasne: Boh vidí aj tú časť vašej práce, ktorú nevidí nikto iný. Vidí vaše obavy. Vidí rozhodnutia, pri ktorých ste sa museli zrieknuť vlastného pohodlia. Vidí celý váš príbeh, nielen vonkajší obraz.

Práve preto je také dôležité, aby podnikateľ neostal so všetkým sám. Tu sa nám znovu vracia motto dnešnej púte: „Dvaja sú na tom lepšie ako jeden.“ Nie preto, že dvaja vždy nájdu jednoduché riešenie. Ale preto, že človek potrebuje niekoho, kto mu pomôže niesť bremeno, kto mu nastaví zrkadlo, kto mu povie pravdu, kto sa zaňho pomodlí. Možno jedna z najdôležitejších modlitieb človeka, ktorý nesie veľkú zodpovednosť: znie: „Pane, neviem, čo mám urobiť. Daj mi múdrosť.“

A práve tu sa dostávame k jednej z najťažších vecí v živote človeka: k rozhodovaniu. Prijat' ďalšieho človeka? Prepustiť niekoho, keď sa firme nedarí? Zobrat' úver? Vstúpiť na nový trh? Často ide o rozhodnutia, ktoré sa nedajú odložiť. Treba ich urobiť teraz. Kresťanská viera nie je náhradou za odbornosť. Veriaci podnikateľ nemá menej premýšľať, ale naopak, má premýšľať zodpovednejšie. Potrebuje analýzy, čísla, tabulky. Kresťan sa nepýta iba: „Čo sa mi oplatí?“ Pýta sa aj: „Čo je správne?“ Nepýta sa iba: „Čo môžem urobiť?“ Ale aj: „Pane, čo odo mňa v tejto situácii očakávaš?“

To je veľmi náročná otázka, pretože Božia vôľa nie je vždy totožná s najjednoduchším riešením. Niekedy znamená priznať si chybu. Inokedy urobiť bolestivé rozhodnutie, ktoré sa už nedá ďalej odkladať. Človek, ktorý robí veľa rozhodnutí, potrebuje chvíle, keď nerozhoduje o ničom. Keď iba stojí pred Bohom. Pre kresťanského podnikateľa preto modlitba nie je strata času. Je to miesto, kde si znovu nastavuje kompas. Jestvuje jeden dôležitý ukazovateľ: aký pokoj zostane vo mne po tomto rozhodnutí? Správne rozhodnutie môže byť veľmi bolestivé. Ale medzi vnútorným nepokojom svedomia a bolesťou ťažkého, no správneho rozhodnutia je veľký rozdiel.

Preto sa opäť vraciam k tomu, prečo sme na Mariánskej hore. Jedno z najväčších požehnaní, o ktoré dnes môžeme prosiť: nie aby Boh rozhodol za nás, ale aby nám dal múdrosť rozhodovať s ním. Lebo Božie požehnanie neznamená, že podnikateľ nebude mať problémy. Znamená, že v nich nebude sám. Neznamená, že každé rozhodnutie bude úspešné podľa ľudských kritérií. Znamená, že aj v neistote môžeme hľadať cestu, na ktorej nestratíme svoje svedomie a svoj vzťah s Bohom.

Dnešnú púť môžeme zhrnúť do jednej jednoduchej prosby: Pane, požehnaj to, čo nám bolo zverené. Božie požehnanie nie je poistka proti problémom. Nie je príslub, že všetko dopadne podľa našich predstáv. Nie je to ani záruka, že každý projekt bude úspešný a každá investícia sa vráti. Požehnanie znamená niečo hlbšie. Znamená prosiť: Pane, buď prítomný v tom, čo robím. Daj mi múdrosť, keď sa rozhodujem. Daj mi spravodlivosť voči ľuďom. Daj mi odvahu povedať nie tomu, čo nie je správne. Daj mi pokoru priznať chybu. Daj mi veľkorysosť, keď môžem pomôcť. A keď prídu chvíle, ktoré nedokážem zvládnuť vlastnými silami, nedovoľ mi zabudnúť, že na ne nemusím zostať sám.

Púť nás učí niečo iné: hodnota života nie je iba v dosiahnutom ciele, ale aj v spôsobe, akým k nemu kráčame. Preto sa dnes nepýtajme iba: Kam sa chcem dostať? Pýtajme sa aj: Akým človekom sa chcem cestou stať? Akým manželom? Akým otcom či matkou? Akým zamestnávateľom? Akým obchodným partnerom? Akým kresťanom?

Preto vám prajem požehnané podnikanie. Také, pri ktorom môžete večer nielen povedať: „Dnes sme niečo zarobili,“ ale aj: „Dnes sme niekomu poslúžili.“ Také, v ktorom človek nie je prostriedkom, ale osobou. Také, v ktorom máte odvahu byť profesionálmi, ale zároveň zostať ľuďmi. A ešte jednu vec vám zo srdca prajem: aby ste mali vedľa seba dobrých ľudí. Pretože „dvaja sú na tom lepšie ako jeden“. Ľudí, ktorí vás povzbudia, ale aj takých, ktorí vám povedia pravdu. Ľudí, s ktorými sa môžete podeliť o úspech, ale aj o starosť. Ľudí, s ktorými sa môžete modliť. A nad tým všetkým, aby ste nikdy nestratili vedomie, že je tu Boh, ktorý ide s vami.

A tak môžeme na záver vysloviť tu, v bazilike na Mariánskej hore pri Panne Márii, krátku modlitbu: *Mária, Matka Božia, zverujeme ti dnes svoju prácu, svoje firmy, svojich zamestnancov, svoje rodiny, svoje rozhodnutia, úspechy aj obavy. Keď nám stačí ľudská pomoc, nauč nás ju s vd'ačnosťou prijímať. A keď prídu chvíle, cez ktoré nás ľudská sila nedokáže previesť, vezmi nás za ruku a prived' nás k svojmu Synovi. Amen.*